

Desperta do teu soño...

LUÍSA VILLALTA

Cada mañá, os antepasados marchan descalzos para non despertamos, como un último xesto de amor.

Eu xa non teño memoria do silencio puro, o silencio que sobresaíla. A dicir verdade, todo está ben tapizado e antes de que me dé conta xa sei que vou escorregando polo sonido da auga nas cañerías, sei tamén que se me prenden os dedos entre os renxidos da cama e escoito a voz a avisarme, desde dentro, de que o despertador inútil está a punto de saltar. A luz repentina forma parte dunha escena ensaiada, a escena do bocexo sen sorpresa, que non sei cando terei que representar definitivamente, mas eis que se me indica unha vez máis, desde o fondo escuro da platea, para seguir adiante. O corpo transfórmaseme entón no dunha persoa que ten algo que facer, algo tan preciso como o insecto instalado no teito desde non se sabe cando, instalado, posiblemente morto, metamorfoseándose sen dilación, patas arriba, nunha mancha indelével na pintura.

E así, pouco a pouco, todo se vai enchendo do ron-ron medoñento do día. Despois de ducharme, vístome e esquézome do corpo, no que gardarei para máis tarde algo que soñei con pracer e ao que non consigo dar forma de novo, se ben sei que está aí, que seguirá aí, entanto abro unha especie de porta enorme, talvez unha xigantesca pantalla de cine que me deixa ver como se orixina ante min o turbulento labirinto da Cidade.

Na Cidade as figuras simetricamente descoñecidas pasan ás présas polas rúas, cobrindo as roupaxes simbólicas dos seus cá-

rregos e oficios con unha fina capa de pel núa por cima, produto da indefensión, estremecida baixo a primeira mirada do día. De todas estas persoas vou elexendo e repartindo, por un lado, aquelas que máis parecen asemelláreme, o que me fai experimentar a sensación de multiplicarme por min mesma até adquirir un tamaño considerábel con visos de enorme realidade entre tantos e tan altos edificios nos que non teño cabida e sei que nunca me pertencerán. Por outro lado, elixo tamén, e pospoño ou rexeito, aquelas xentes que me saen tan mal como unha suposición, xentes que non querría ter visto nen inventado, tan monstrosas e retortas nas palabras murmuradas con que me anuncian os horrores a que vou ser sometida durante todo un día na gaiola de vidro. Entre unhas e outras, sen embargo, aínda fica un espacio que nada máis pode observarse de soslaio, normalmente unha sombra que se esvai con só facer o aceno de enfrontala, onde espera o conforto silencioso dunha figura tal vez humana (talvez xa non), unha figura incerta que nunca se deixa ver ao completo e que, parece, case sorrí.

A luz madurece pero non sabería dicir a que velocidade. Só sei que entro nos espazos pechados onde todo está previsto. Existe un sol invariábel que se transforma na medida do espacio a habitar, porque nada acontece fóra do círculo que marca sobre min e os que se me achegan. Dentro do círculo de luz, de un en un ou ben por grupos, cóanse algúns actores coñecidos que repeten unha e outra vez o seu texto esquecendo a cada paso un fragmento diferente. Danme a entrada, a pregunta, a contraseña e eu mesma non sabería que dicir se non

“Os transeúntes aparentan tranquilidade cando van metendo nos petos anacos de silencio rotos, cousas que non gustan de mostrar”

"A luz madurece pero non sabería dicir a que velocidade. Só sei que entro nos espazos pechados onde todo está previsto"

fose porque afortunadamente se contentan con marchar como se todo estivese completo e comprendido. Tamén eu esquezo por veces o meu texto entretida en ver pasar e intentar reter a sombra carregada co cartaz da solución a algunha incógnita mais, cando retorno a escena, xa houbo quen interpretase por min unha frase tan valeira que me fica prendida dos ouvidos durante moito tempo como un eco interminábel.

Parece que todo segue en orde. É verdade que en cada cela se investiga o desconcerto, pero os xestos fican todos dentro da habitación, amoldados ás esquinas da mobilia, confeccionada especialmente en cada caso para que nada sobresaia. Tan só algunhas voces que se filtran procuran inquietamente os inevitábeis ocos nos que ninguén reparaba até o momento. Pero as voces son fugaces e sempre terminan disparándose cara á médula de cada un de nós, cara ao centro neuráxico da dixestión e posterior olvido.

Os espazos fechados abren por veces as paredes ao ar deixando intactas as proporcións entre os muros interiores e as rúas co seus corredores ventilados. A Cidade reméxese dentro dos límites do vento, que, solícito, segura fortemente todas as saídas, agás a que dá ao mar, anfitrión e visitante, o mar que dá e que leva sen pedir nunca permiso.

O foco do día tamén se esfumiña esvaíndo os contornos dos lugares polos que me movo. Os transeúntes aparentan tranquilidade cando van metendo nos petos anacos de silencio rotos, cousas que non gostan de mostrar. Sen embargo eu, apesar da impertinencia, practico o vicio de observar, por debaixo da présa e o disimulo, os obxectos melancólicos que esconden nos seus rostos por detrás das forzadas expresións de sorrisos saciados. Entón lembro as materias dos meus propios soños e abro a colección para incluír nela as descubertas que vou

achando polas rúas. A señora que pintou os beizos para que non se lle escapasen as palabras da terra, por exemplo, deixou caer un silencio de xerazóns ente iras que agora andan á deriva, pronunciando intermitentes as palabras necesarias para regresar misturadas co noso pan de hoxe.

Aquel home que torceu un paquete de tabaco valeiro, e non se sabe vencedor da súa derrota, deixou caer da man grosa a forza de mil puños unidos e pechados, que un día estiveron a punto de marcar as novas dimensións da dignidade. Algúns nenos vin tamén xogando ás bolas, a res da beira-rúa, sen saberen que as ían espartando entre a poeira ancestral dos osos de todos os defuntos.

Arredor, o espacio que me envolve modula e é capaz de transformarse adquirindo a densidade da negrura que vai vindo enriba. A estas horas os risos cansados entonan cancións de regreso. Unha cita de amor nun bar solitario cai como a folla murcha dun calendario. Entón prodúcese un valeiro esbaradizo que as mans se apresuran a encher dunha materia animal que empeza a cobrar vida por si soia. Agora o corpo recupera a conciencia de si mesmo e procura entre as células unha migalla de pracer até o momento desprezado.

O sono tamén cansa e asusta. O corpo ensaia unha caste de desprendimento e asemade empéñase nunha última reacción revoltada ante o simulacro da morte. A axitación anúnciame que estou a punto de espartar, mais eu procuro demorarme neste lusco-fusco da vida para poder dar fe dun soño consciente de que o é e que diariamente me convoca a outra dimensión, onde podo perceber como se van achegando, outravolta silenciosos, os antepasados, para copiaren do vivido unha nova páxina no libro do destino.●

a nosa terra

CADERNOS DE PENSAMENTO E CULTURA

Nº 29

3 EUROS

- fran alonso 1977
- musas 1978
- ramiro fonte 1979
- cambio 1979
- luisa villata 1980
- xornal 1981
- xavier queipo 1981
- a nosa terra 1982
- bieito iglesias 1982
- suposición 1983
- lois diéguez 1984
- espacio 1985
- xosé m. álvarez cáccamo 1985
- camión burana 1986
- miguel anxo fernández 1986
- manuscritos 1987
- agustín fernández paz 1988
- saramago 1988
- emílio xosé insua 1989
- lingua 1990
- xesús gonzález gómez 1990
- novelas 1991
- helena gonzalez 1992
- esteril 1992
- xosé m. millán 1993
- galego 1994
- vítor vaqueiro 1994
- otero pedrayo 1995
- teresa seara 1996
- método xeracional 1997
- carlos bernárdez 1997
- estevo creus 1998
- poetas 1998
- luciano rodríguez 1999
- chus pato 1999
- miguel mato fondo 2000
- literatura popular 2000
- marga remero 2001

música

novas tecnoloxías

arte

literatura

arquitectura e urbanismo

letras en cambio

- A poesía galega na fin do século XX. **Emilio Insua** 3
- Tempos e tempos. **Ramiro Fonte** 1 3
- 25 anos de poesía galega. A conversa interxeracional. **X.Mª Alvarez Caccamo** 1 5
- Pedradas. **Lois Diéguez** 1 8
- Desperta do teu soño. **Luisa Villalta** 1 9
- Zapadoras, navegadoras e insubmisas no ronsel do "eu tamén quero navegar".
Helena González 2 1
- Os mellores poemas de 25 anos. 2 7
- Circunstancias. **Marga Romero** 2 9
- A viaxe. **Fran Alonso** 3 1
- As mil e unha noites. **Xavier Queipo** 3 3
- De como medrou a literatura para nenos. **Agustín Fernández Paz** 3 8
- 25 anos de narrativa. **Xosé M. Millán Otero** 4 3
- Barcos a pique. **Bieito Iglesias** 5 1
- Audiovisual e literatura, querer moito e poder pouco. **Miguel Anxo Fernández** 5 4
- Un esforzo máis, aínda.... **Xesús González Gómez** 5 6
- A biblioteca. **Vítor Vaqueiro** 5 9

Letras en cambio

25 ANOS DE ENCONTROS SEMANAIS COA LITERATURA

No primeiro foi unha entrevista con Ricardo Carvalho Calero. Despois virían centos delas nun xornal que se pode gabar de ter sido a canle de difusión das voces da nosa literatura. Desde o comezo, A Nosa Terra estivo á beira do desenvolvemento da nosa escrita. As súas páxinas recolleron polémicas, citas históricas, novos nomes para engadir a unha lista cada vez máis longa e noticias dunha literatura que renacía nunha lingua que acababa de pasar unha ditadura de silencio. Páxinas imprescindíbeis, pois, para dar conta da nosa historia literaria recente e, por iso, moitas de veces referenciadas en estudos críticos e investigacións sen prexuízos que saben reparar en planas de xornais que, en principio, nacen para duraren unha semana.

Son centos, diciamos, os escritores e escritoras que nestes 25 anos falan para A Nosa Terra. O xornal quíxolles dar imaxe e palabra aos autores e tamén abriu as súas seccións ás colaboracións literarias dalgunhas das máis importantes plumas do país. Son moitos os que cada semana se achegan ao seus lectores a través das columnas do noso semanario. Neste especial que conmemora os 25 anos de relación do xornalismo e a literatura en A Nosa Terra non podiamos esquecer esta especial camaradaxe e un feixe dos escritores que teñen na actualidade unha colaboración fixa no semanario escriben aquí tamén un texto literario para celebraren ese encontro que ten xa un cuarto de século. •

MAIO 2003

DIRECTORAfonso Eiré COORDENACIÓNCarme Vidal PUBLICIDADECarlos Martínez DESEÑO E MAQUETACIÓNFrancisco Iglesias Sandomingo
EDITAPromocións Culturais Galegas S.A. (Rúa do Príncipe 22, baixo. 36202 Vigo) EXECUCIÓN GRÁFICAComercial Gráfica Nós S.A. Tfno: 986 227 843
Depósito Legal: VG-90-89